

Tudi letos se je ekipa ljubljanske Pravne fakultete udeležila enega najelitnejših tekmovanj v simulaciji sodišča, t.i. European Law Moot Court Competition, na katerem ekipe iz več kot 100 univerz s celega sveta tekmujejo v poznavanju prava Evropske unije.

ELMC 2006/07

Tekmovanje poteka v treh fazah. Do 15. novembra 2006 so ekipe pripravile dva pisna memoranduma, enega za tožečo stranko in drugega za toženo stranko. Na podlagi pisnega dela se 48 najboljših ekip uvrsti v naslednjo fazo tekmovanja, t.j. regionalni finale. V mesecu februarju se zvrstijo 4 regionalni finali, tokrat v Maastrichtu, Zagrebu, Pecu in Kijevu. Najboljša ekipa in generalni pravobranilec ter predstavnik Komisije ES iz posameznega finala se pomerijo v Velikem finalu na Sodišču ES v Luksemburgu. Letos so se na regionalnih finalih najbolje odrezale ekipe iz Harvarda, Aix-en-Provence, Copenhagna in Bruggesa. Slednja si je primootala tudi prvo mesto, v kategoriji predstavnika Komisije ES pa je zmagal Aix-en-Provence.

Fantastičnih 7 od leve proti desni: Nina Božič, Ajda Arnol, Uroš Bogša, Tjaša Lahovnik, Marko Stoilovski, Maja Bratuž in Maja Berger.

pa je našo pozornost pritegnil zanimiv in izvirno sestavljen letošnji primer, katerega probleme smo reševali v simulaciji postopka predhodnih vprašanj pred Sodiščem ES po 234. členu Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (PES).

Čast Pravne Fakultete v Ljubljani smo tokrat branili **Maja Berger**, **Uroš Bogša**, **Marko Stoilovski** in **Tjaša Lahovnik**, ki smo bili na ustnem delu tekmovanja tudi govorniki, ter **Nina Božič**, **Ajda Arnol** in **Maja Bratuž**, ki so bile članice širše ekipe, pod odličnim vodstvom **dr. Mateja Accetta** in **as. Ane Vlahek** ter mentorstvom prof. dr. Petra Grilca in doc. dr. Klemena Podobnika.

K sodelovanju na tekmovanju nas je poleg zanimanja za pravo Evropske unije pritegnilo tudi poglobljanje angleškega in francoskega jezika ter učenje govorništva, ki je sestavni del vsakega pravniškega poklica. Predvsem

Dejansko stanje obravnavanega primera *Kwame and Kofi Eko and F.C. Tomalona v FIFA, UEFA & others*

Nogometaš Kwame Eko, ganski državljani, leta 2000 podpiše petletno pogodbo z A.C. Floriano, klubom, ki igra v prvi ligi države članice EU San Stefano. Leta 2003 se ekipi pridruži tudi njegov mlajši brat Kofi. Slednji zaradi poroke z državljanko San Stefana pridobi državljanstvo te države. Brata Eko skupaj zablestita in postaneta ljubljena domačega občinstva.

Ajda in Uroš – sproščeno po nastopu

Po poteku pogodbe z A.C. Floriano Kwame prestopi k enemu od najboljših klubov na svetu, F.C. Tomaloni iz Vittorie, države članice EU, Kofi pa svojo pogodbo s Floriano podaljša.

Pri sklepanju pogodbe z vittorijskimi klubi se tuji nogometaši soočajo s posebnimi zahtevami domače nogometne zveze. 5., 11. in 13. člen Regulacije Vittorijske nogometne zveze določajo pogoje za registracijo neskupnostnih nogometašev za igranje v državnem prvenstvu, in sicer:

- pogoj minimalne plače 500.000 € letno;
- igralci morajo biti člani državne reprezentance na vsaj 50 % reprezentančnih tekmah v zadnjih treh sezonah, razen v primeru poškodbe.

Zaradi velike konkurence v klubu ima Kwame težave s pridobivanjem mesta v začetni enajsterici. Njegov položaj dodatno oteži novo pravilo UEFA-e, ki določa, da morajo klubi v začetno enajsterico uvrstiti vsaj 6 doma treniranih igralcev. Kot doma trenirani se šteje

igralci, ki je med starostjo 15 in 21 let član kluba vsaj 3 leta. Trije izmed teh igralcev so lahko trenirani tudi v drugem klubu iste države članice.

Kwame se na nogometno zvezo Vittorije pritoži glede aplikacije zadevnega pravila. Ker je njegova pritožba zavrnjena, se obrne na prvostopenjsko sodišče v Tomaloni.

Naslednje poletje je Kwame za nastop na Afriškem prvenstvu vpoklican v državno reprezentanco Gane. Pravila FIFA-e nalagajo klubom obveznost izpusta nogometašev na reprezentančne tekme. Na tekmi proti Zimbabveju se Kwame težje poškoduje. Tomalonine zahteve za kakršnokoli odškodnino so kategorično zavrnjene, tako s strani FIFA-e, kakor tudi Ganske nogometne zveze. Po pravilih FIFA-e namreč celotno breme zavarovanja igralca za primer poškodbe na reprezentančnih tekmah nosijo klubi. Po posvetovanju z drugimi vodilnimi evropskimi klubi F.C. Tomalona prične postopek zoper sistem obveznega izpusta igralcev pred prvostopenjskim sodiščem v Tomaloni.

Spodbuda pred Majinim govorom

Po neuspešni sezoni v San Stefanu Kofi izrazi željo po zamenjavi kluba. Takoj se pojavijo ponudniki, med njimi tudi F.C. Tomalona, ki za obetavnega napadalca ponudi 20 milijonov €, ter Kowalski United, v lasti ruskega mogotca Borisa Ivanovicha, ki ponudi astronomskih 60 milijonov €. Kofiju je mikavnejše nadaljevanje karijere v Tomaloni, kjer bi ponovno zaigral skupaj s svojim bratom, A.C. Floriani pa bolj diši višji transferni donos v primeru prestopa h Kowalski Unitedu. Postavijo ga pred možnost izbire med odhodom h Kowalskemu ali spoštovanjem pogodbe z A.C. Floriano. Kofi kljub jasni prepovedi s strani delodajalca sklene pogodbo s F.C. Tomalono. Organ FIFA-e, Dispute Regulation Chamber (DRC), v skladu s pravili FIFA-e Kofiju in F.C. Tomaloni izreče naslednje sankcije:

- Kofi je suspendiran za čas igranja 4 mesecev,
- F.C. Tomalona 1 leto ne sme registrirati novih igralcev,
- A.C. Floriani je prisojena odškodnina v višini 15 milijonov €.

Kofi in F.C. Tomalona se pritožita na odločitev DRC-ja na prvostopenjsko v Tomaloni.

Sodišče v Tomaloni prekine svoj postopek in na Sodišče ES naslovi tri predhodna vprašanja, da bi lahko s pomočjo odgovorov rešilo primer.

Pravna analiza obravnavanega primera:

Prvi vsebinski sklop zadeva vprašanje, ali lahko športna federacija vzpostavi pravila, s katerimi omejuje možnosti nastopanja nekaterih igralcev na klubskih tekmah.

Bledica pred nastopom, zdaj gre zares

Ena izmed štirih temeljnih svoboščin, na katerih temelji skupnostni trg, je v 39. členu PES opredeljena kot »prosto gibanje oseb«, ki med drugim pomeni »odpravo vsake diskriminacije na podlagi državljanstva, ki se tiče zaposlovanja, nagrajevanja in drugih pogojev dela in zaposlitve«.

Pravilo FIFA-e glede doma treniranih igralcev sicer ne predstavlja neposredne diskriminacije na podlagi državljanstva. Zaradi večje verjetnosti, da bodo igralci začetek

svoje kariere preživeli v domači državi, pa bi to pravilo lahko predstavljalo oviro za zaposlitev v tujini, v smislu prav tako prepovedane posredne diskriminacije. Stališče glede posredne diskriminacije na podlagi državljanstva je Sodišče ES že zavzelo v primerih *O'Flynn* in *Angonese*. Vendar pa se v primerih, povezanih s športom, vselej upošteva tudi morebitne opravičljive razloge, ki izvirajo iz specifičnosti športa (zadeve *Bosman*, *Walrave*, *Doná*, *Kolpak*, *Lehtonen*, *Meca-Medina*, *Deliège*, *Simutenkov*). V obravnavanem moot primeru bi takšno opravičevanje lahko temeljilo na dejstvu, da pravilo ščiti športno konkurenco, vzpostavlja enako igralno raven ter spodbuja treniranje mladih igralcev. Te cilje je Sodišče ES spoznalo kot legitimne v zadevi *Bosman*. 39. člen PES sicer ščiti le državljane EU, zato je tožnik svoje zahteve gradil na podlagi varstva, ki mu ga nudi Pogodba iz Cotonouja med

Evropsko skupnostjo in državami Afrike, Karibov in Pacifika (ACP) sprejeta 23. junija 2000 in revidirana 23. februarja 2005.

Drugo vprašanje se nanaša na skladnost posebnih zahtev vittorijske nogometne zveze z evropsko imigracijsko politiko glede svobode gibanja oseb. Direktiva Sveta 2003/109/ES o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, zagotavlja enako obravnavo letih z državljani EU, med drugim glede pogojev zaposlovanja in delovnih pogojev.

Naslednji problem se loteva obveznih izpustov igralcev za tekme državnih reprezentanc. Jedro tega vprašanja leži v konkurenčnopравни sferi. 82. člen PES strogo prepoveduje zlorabo prevladujočega položaja, kakršnega uživa FIFA na svetovnem nogometnem trgu. Le-ta z zadevnimi pravili klubom potencialno povzroča škodo, sama pa s trženjem svetovnega prvenstva kuje gromozanske dobičke. Po drugi strani pa je potrebno upoštevati, da gre ta denar za razvoj in popularizacijo nogometa in da je pravilo nujno za obstoj nogometa na reprezentančni ravni.

Zadnje vprašanje se spopada s problematiko mednarodnih transferjev igralcev in možnostjo enostranske prekinitve pogodbe. Pravo Evropske skupnosti je prišlo v navzkriž s pravili FIFA-e glede transferjev že v slavnem primeru *Bosman*, ki je močno pretresel svet nogometa. Tedaj je Sodišče ES razsodilo, da gibanje nogometašev kot delavcev v EU ne sme biti omejevano. Kot omejitev je v tem primeru sodišče smatralo vezanost igralcev na klub po poteku pogodbe, vendar pa ni zajelo primerov, v katerih klubi ovirajo gibanje nogometašev, ki so pogodbeno še vezani. Z določanjem transfernih cen, neproporcionalnih škodi, ki jo klub utrpí ob predčasni prekinitvi pogodbe, klubi ustvarjajo rigidnost na nogometnem trgu dela. A vendar, kje je meja, ki dopušča uravnoteženo tekmovalno moč klubov in jih spodbuja k vzgoji svojih lastnih igralcev, hkrati pa ne posega v individualne svoboščine igralcev? Do kam torej sega avtonomija nogometnih federacij in kakšna je še smotrna intervencija mehanizmov Evropske skupnosti v svet nogometa?

Sodišče ES že prek 30 let, od zadeve Walrave and Koch, podreja šport pravilom Skupnosti, če in v kolikor ta predstavlja tudi gospodarsko aktivnost. Vendar pa vseskozi ne upošteva v zadostni meri posebne narave športa in duha olimpizma, opevanega že od časov starih Grkov. Takšen pristop in prekomerno skupnostno poseganje v sfero športa pa lahko postopoma ogrozi ravnovesje v profesionalnem športu, kakršnega poznamo danes.

Zanimivosti:

Vsa vprašanja, obravnavana v letošnjem primeru, so odsev resnišnega dogajanja v svetu nogometa. UEFA je leta 2005 res sprejela pravilo o doma treniranih igralcih, podobno temu iz našega primera. Prav tako Sodišče ES v zadevi Charleroi trenutno odloča o skladnosti pravila o obveznem izpustu igralcev za reprezentančne tekme. Maroški nogometaš Oulmers, član belgijskega kluba Charleroi, se je namreč poškodoval na reprezentančni tekmi, zaradi česar je Charleroi od maroške zveze in FIFA-e zahteval odškodnino. Zadnje obravnavano vprašanje o mednarodnih transferjih je tudi v realnosti odraženo v stalnih trenjih med igralci, klubi in FIFA-o.

Potek tekmovanja in vtisi:

Po napornem delu v jesenskih mesecih smo 15. novembra 2006 tik pred rokom oddali oba pisna izdelka, s katerima smo si prislužili nastop na regionalnem finalu v Zagrebu. Izmed več kot sto ekip smo se tako znašli v skupini 48 najboljših. Za memorandume smo prejeli visokih 20 od možnih 25 točk, povprečna ocena za izdelke ekip, ki so se uvrstile v to fazo tekmovanja, pa je bila 15,3 točke. S pripravami na ustne nastope in urjenjem govorniških sposobnosti smo pričeli že kmalu po oddaji memorandumov. Vsestransko smo razsvetlili obravnavani primer, ki ga je zaradi njegove kompleksnosti eden od sodnikov na regionalnem tekmovanju primerjal s čebulo – vseskozi odkrivaš nove plasti, pri vsaki pa ti gre bolj na jok. Na tekmovanju v Zagrebu nam je zmanjkalo nekoliko športne sreče, zato smo finale z zanimanjem spremljali kot člani publike. Kljub neuvrstitvi na finale v Luksemburg smo se iz celotne izkušnje veliko naučili in dobili vpogled v izzive pravne stroke.

Pri vsem trdem delu smo med seboj ohranjali prijateljske odnose in nismo pozabili, da je cilj tovrstnega tekmovanja tudi druženje in vzpostavljanje stikov s pravniškimi kolegi iz celega sveta. Kot se je izrazil predstavnik organizatorjev tekmovanja, moto ELMC tekmovanja je *»Meet and compete!«*. V tem duhu so organizatorji na koncu tekmovanja priredili zabavo, na kateri smo se ekipe in sodniki pomerili še v petju in plesu.

»Gasilska« z vodjama ekipe as. Ano Vlahek in dr. Matejem Accettom v ozadju

Zahvale:

Na tem mestu bi se člani ekipe radi zahvalili predvsem as. Ani Vlahek in dr. Mateju Accettu za odlično vodstvo, strokovno pomoč ter za moralne spodbude, mentorjema prof. dr. Petru Grilcu in doc. dr. Klemenu Podobniku, as. mag. Jerci Kramberger in mag. Martini Sever za pomoč pri pripravah na ustni del tekmovanja ter vsem, ki so nam pomagali z nasveti in pri zbiranju strokovnega gradiva, predvsem prof. dr. Polonci Končar, Robertu Carlosu Brancu Martinsu – Asser Inštitut, Jean-Christian Droletu ter g. Andreju Staretu.

Posebna zahvala gre tudi vsem, ki so nam s finančno pomočjo omogočili nastop na regionalnem finalu: Pravni Fakulteti v Ljubljani, Ekonomskemu inštitutu Pravne fakultete v Ljubljani, Odvetniški pisarni Senica, Notarski zbornici Slovenije, odvetnikoma Gorazdu B. Južini in Žigi Klunu, notarkama Marjani Tičar Bešter in Katji Fink ter družbama Oftamed in Baccarola.